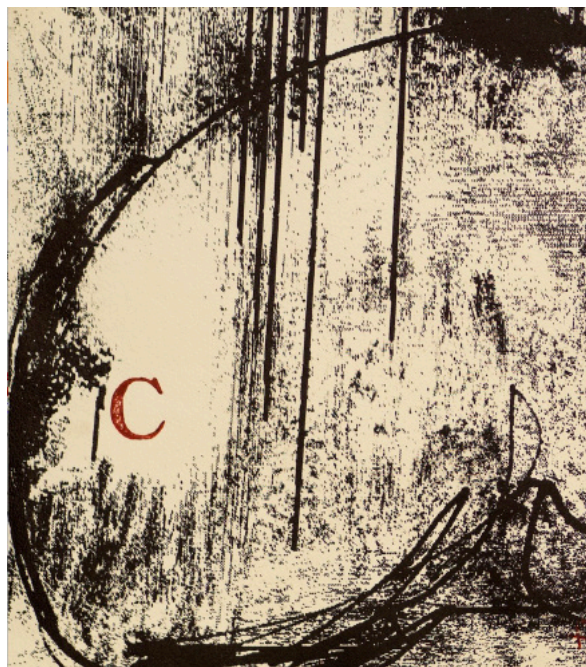

Scripta

Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna
International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture

SCRIPTA

*Revista Internacional de Literatura i Cultura
Medieval i Moderna*

núm. 16 (desembre 2020)

Universitat de València

SCRIPTA, *Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 16 / desembre 2020 / sumari
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.16.19274

Direcció: Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

Secretari: Rafael Roca Ricart (Universitat de València)

Editors: Maite Simon Méndez (Publicacions de la Universitat de València)

J. Enric Estrela García (Universitat de València)

CONSELL DE REDACCIÓ

Anna Maria Babbi, (Università degli Studi di Verona), Josepa Cortés Escrivà (Universitat de València), Eulàlia Duran Grau (Institut d'Estudis Catalans), Antoni Ferrando Francés (Universitat de València), Eulàlia Miralles Jori (Universitat de València), Joan Peytaví Deixona, (Universitat de Perpinyà), Pep Valsalobre Palàcios, (Universitat de Girona)

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Gemma Avenoza Vera (Universitat de Barcelona), Helena Buffery (University College Cork), Júlia Butinyà Jiménez (UNED - Madrid), Antonio Castillo Gómez (Universidad de Alcalá de Henares), Germà Colón Domènech (†) (Institut d'Estudis Catalans), Anna Maria Compagna (Università degli Studi Federico II - Napoli), Antonio Cortijo Ocaña (University of California - Santa Bárbara), Ricardo L. Silveira da Costa (Universidade Federal do Espírito Santo), Dominique de Courcelles (Centre National de la Recherche Scientifique - Paris), Josep Maria Domingo Clua (Universitat de Lleida), Gabriel Ensenyat Pujol (Universitat de les Illes Balears), Immaculada Fàbregas Alegret (Université de Bretagne - Sud), Antoni Furió Diego (Universitat de València), Montserrat Galí Boadella (Benemérita Universidad Autónoma de Puebla), Lluís Gimeno Betí (Universitat Jaume I - Castelló), Albert G. Hauf Valls (Universitat de València), Enric Mallorquí-Ruscalleda (California State University at Fullerton), Elisa Martí López (Northwestern University), Joaquim Martí Mestre (Universitat de València), Josep Lluís Martos Sánchez (Universitat d'Alacant), Montserrat Piera (Temple University), Mercè Pujol Berché (Université Paris Ouest - Nanterre - La Défense), Patrizio Rigobon (Università degli Studi di Venezia- Ca'Foscari), Valentina Ripa (Università degli Studi di Bari - Aldo Moro), Albert Rossich Estragó (Universitat de Girona), J. Enric Rubio Albarracín (Universitat de València), Flocel Sabaté Curull (Universitat de Lleida), Antoni Simon Tarrés (Universitat Autònoma de Barcelona), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Ildikó Szijj (Universitat Eötvös Loránd de Budapest)

Tècnic informàtic: Pedro Castilla Fernández

Auxiliars tècnics: Jose Manuel Carrillo Montero, Joaquín García Lombard

Imatge de la portada: Eva Salàs Nogueras (*Memòria*, detall)

ISSN: 2340-4841

Els textos publicats en aquesta revista estan, si no s'indica el contrari, sota una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Pot copiar-los, distribuir-los i comunicar-los públicament sempre que cite el seu autor i el nom d'aquesta publicació, *SCRIPTA. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna / International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture*, no els utilitze per a fins comercials i no faça amb ells obra derivada. La llicència completa es pot consultar en [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)
SCRIPTA, Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna, núm. 16 / desembre 2020 / sumari
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.16.19274

Sumari

MISCEL·LÀNIA

Armando Alexandredos Santos: «Ovício capital da inveja na visão de Ramon Llull».....	1-16
Òscar-O. Santos-Sopena: «Reflexiones interculturales en la obra de Bernat Metge: una revisió sociocultural de un autor “al margen de la ley”».....	17-26
Vicent Baydal & Ferran Esquilache: «Una nova proposta d'identificació de l'«alqueria mia per nom Xilvella» de la crònica de Ramon Muntaner: les Cases de Bàrcena, al nord de la ciutat de València».....	27-39
Agustín Rubio Vela: «San Jerónimo en la onomástica de la familia Martí de Torres-Aguilar y su proyección en el retablo cuatrocentista de San Martín, del Museo de Bellas Artes de Valencia»	40-70
Antoni Ferrando Francés: «La poliglòssia en la predicació de Vicent Ferrer».....	71-130
Alberto Blasco Barber: «Per causa de certs crims per aquells perpetrats e comeses. Notícies, sancions i càstigs dels perseguits per la justícia valenciana al segle XV».....	131-149
Alfonso Esponera Cerdán: «La lenta segregación de los conventos de Navarra de la dominicana Provincia de Aragón culminada en 1569».....	150-162
Alejandro J. López Ribao: «Fray José Lamana OP (ca. 1650-1715), cronista del Real Convento de Predicadores de Zaragoza en la época de los Austrias Menores».....	163-174
Ramón Doménech Villa: «Juicios y sentencias del Tribunal de la Santa Inquisición de Murcia contra ciudadanos residentes en la Corona de Aragón, desde el siglo XV al XIX».....	175-214
Rubén Galera: «Vides i successos de quatre monjos de Sant Jeroni de Cotalba».....	215-222
Juan V. Fuertes: «Els bandos de València o la paraula de sen Vicent Ferrer (1855): el primer milagre de Vicent Boix».....	223-249
Manizheh Abdollahi: «Umberto Eco's <i>The Name of the Rose</i> and Intertextuality: Eastern Themes».....	250-262

MONOGRÀFIC A

Alejandro Llinares & Jacob Mompó: «Violències, marginalitats i dones en la Corona d'Aragó: una aproximació documental i literària». Presentació	263-266
Júlia Butinyà: «Les pobres Griseldes s'anaren empobrint amb els segles»	267-278
Anastasia Terzopoulou: «Violencia conyugal y víctimas de la guerra: la valenciana Beatriz Martí y la troyana Andrómaca de Eurípides».....	279-299
Raül Sanchis Francés: «Connexions entre el ball i la prostitució en la tardor medieval: <i>fembres peccadrius, reis arlots i çabies</i> ».....	300-319
Carmel Ferragud & Guillem Roca: «El cos de la dona maltractada, sota l'escrutini mèdic: els casos de València i Lleida en la baixa edat mitjana».....	320-342
Victòria Bauçà Nicolau: «La violència física i econòmica contra les dones a la Mallorca del segle XVII: una aproximació».....	343-365
Jacob Mompó Navarro: «Dona, pobra, mare i fadrina contra l'autoritat moral. El procés inquisitorial d'Àgueda Guimerà (1804)»	366-382
Hilari García Gázquez: «L'herència del debat literari sobre la condició femenina en l'obra dramàtica de Francesc Palanca i Roca».....	383-399

MONOGRÀFIC B

Nancy di Benedetto: «Cultura catalana spazio europeo». Presentació	400-401
Annamaria Annicchiarico: «Bari e gli studi catalani».....	402-406
Pietro Cataldi: «Oltre il canone nazionale. Le voci che parlano in catalano».....	407-415
Riccardo Viel: «Trovatori catalani e unità aquitana».....	416-430
Simone Sari: «Ramon Llull: un canone tutto per sé».....	431-450

RECENSIONS

Júlia Butiñá & al., <i>Libro de Contemplación en Dios</i> , (Manuel Ortuño)	451-453
Glòria Sabaté Marín, <i>Més enllà de la cort: els lectors potencials del «Curial e Güelfa»</i> , (Abel Soler).....	454-460
Joan M. Furió Vayà, <i>Introducció al Cartoixà de Joan Roís de Corella</i> , (J. Mompó)	461-463
Joan Pujol, <i>Els poemes de Lepant</i> . A cura d'E. Miralles i P. Valsalobre (Arantxa Llàcer).....	464-467
Emilio Callado Estela, <i>Vergel de perfectísimas flores. el convento de Corpus Christi de Carcaixent</i> . (Pilar Valor).....	468-470
Eduard López-Chavarri, <i>Memorias de un viaje a Italia</i> . Edició de R. Roca (Lourdes Toledo).....	471-474

Presentació

1 Al present número 16 de *Scripta. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* oferim de bell nou dos *Monogràfics*, a més de les seccions de *Miscel·lània* i *Recensions*, que són habituals. Amb què, òbviament, el volum s'ha vist considerablement incrementat, pel que fa a número d'aportacions. Així, si a la primera secció comptem amb dotze treballs que abracen de l'edat mitjana a la contemporània, els dos monogràfics també ens ofereixen articles de signe molt divers: el primer, amb set treballs, s'ocupa d'aproximar-nos a un món que sovint passa desapercebut: les dones com objecte d'estudi des de la marginalitat i la violència exercida contra elles, i, això, tot partint dels testimonis documentals i literaris; mentre que el segon fa una ullada a la cultura catalana vista des de les terres italianes, amb quatre aportacions més. Per últim, sis recensions clouen aquest número.

2. A la secció *miscel·lània*, en són dotze, com ja hem dit, els treballs que publiquem. El primer, d'Armando Alexandre dos Santos, de la Universidade do Sul de Santa Catarina (Brasil), porta per títol «O vício capital da inveja na visão de Ramon Llull» i fa una anàlisi acurada d'aspectes de l'obra de Llull. El segon, d'Òscar-O. Santos-Sopena, de la Universidad Politécnica de Madrid, s'intitula «Reflexiones interculturales en la obra de Bernat Metge: una revisión sociocultural de un autor “al margen de la ley”» i ens fa veure Metge des d'una perspectiva novedosa. El tercer és dels professors de la Universitat Jaume I, Vicent Baydal i Ferran Esquilache: «Una nova proposta d'identificació de l'“alqueria mia per nom Xilvella” de la crònica de Ramon Muntaner: les Cases de Bàrcena, al nord de la ciutat de València» i, com indica el seu títol, desfà una sèrie de creences tradicionalment acceptades sobre el lloc on Muntaner va escriure la seua obra. L'investigador Agustín Rubio Vela, per la seua banda, ens ofereix el seu treball «San Jerónimo en la onomástica de la familia Martí de Torres-Aguilar y su proyección en el retablo cuatrocentista de San Martín, del Museo de Bellas Artes de Valencia», on fa un estudi molt detallat d'un retaule valencià i el posa en contacte amb determinats nobles locals. Antoni Ferrando Francés, de la Universitat de València, aporta un extens treball on analitza detalladament els testimonis que indiquen el domini que tenia el dominic Ferrer sobre diverses llengües: «La poliglòssia en la predicació de Vicent Ferrer». Per la seua part, Alberto Blasco Barber, també de la Universitat de València, ens ofereix l'article intítulat «Per causa de certs crims per aquells perpetrats e comeses. Noticias, sanciones i càstigs dels perseguits per la justícia valenciana al segle XV», on s'aproxima als testimonis sobre delictes i penes a la València del Quatre-cents. Des de la Facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer de València, Alfonso Esponera Cerdán i Alejandro J. López Ribao aporten sengles treballs més: «La lenta segregación de los conventos de Navarra de la dominicana Provincia de Aragón culminada en 1569» i «Fray José Lamana OP (ca. 1650-1715), cronista del Real Convento de Predicadores de Zaragoza en la época de los Austrias Menores», que són dues aproximacions al món conventual de l'edat moderna. Ramón Doménech Villa, de la Universitat d'Alacant, publica «Juicios y sentencias del Tribunal de la Santa Inquisición de Murcia contra ciudadanos residentes en la Corona de Aragón, desde el siglo XV al XIX», on ens ofereix un inventari dels testimonis conservats sobre valencians –majoritàriament– que varen ser jutjats pel tribunal inquisitorial murcià. Dos treballs més, des de la Universitat de València, obra de Rubén Galera –«Vides i successos de quatre monjos de Sant Jeroni de Cotalba»– i Juan V. Fuertres Zapata –«Els bandos de València o la paraula de sen Vicent Ferrer (1855): el primer milacre de Vicent Boix»– ens apropen a la cultura religiosa i de pietat popular des d'angles molt diversos i en dos segles diferents. Aquests treballs donen pas, finalment, a l'últim article d'aquesta secció, de Manizheh Abdollahi, de la Shiraz University of Medical Sciences, que porta

per títol «Umberto Eco's *The Name of the Rose* and Intertextuality: Eastern Themes», on s'analitza la famosa novel·la d'inspiració medieval de l'autor italià recentment desaparegut.

Respecte als apartats dels dossiers, els seus coordinadors respectius ja s'ocupen de fer-ne glossa en sengles presentacions. Però, almenys, volem esmentar ací els autors i les autores que hi han participat. Així, al primer, coordinat per Alejandro Llinares i Jacob Mompó Navarro, de la Universidad de Málaga i la Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir, respectivament, i que porta per títol *Violències, marginalitats i dones en la Corona d'Aragó: una aproximació documental i literària*, trobem els treballs de Júlia Butinyà, de la UNED (Madrid); Anastasia Terzopoulou, de la Universitat d'Alacant; Raül Sanchis Francés, de la Universitat Rovira i Virgili; Carmel Ferragud i Guillem Roca –de la Universitat de València i el Museu de la Noguera, respectivament–; Victòria Bauçà Nicolau, de la Universitat de les Illes Balears; i Hilari Garcia, de la Universitat de València; a més del ja esmentat Jacob Mompó.

El segon dels monogràfics ha estat coordinat per Nancy di Benedetto, de la Università di Bari Aldo Moro, i porta per títol *Cultura catalana spazio europeo*. En aquest dossier han participat Annamaria Annicchiarico, de la Università Roma Tre; Pietro Cataldi, de la Università per Stranieri di Siena; Riccardo Viel, de la ja esmentada Università di Bari Aldo Moro; i Simone Sari, del Centre de documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona.

Per finalitzar aquesta brevíssima ullada al present volum, ens cal indicar que publiquem, a la darrera secció, les recensions signades per Manuel Ortuño, Abel Soler, Jacob Mompó, Arantxa Llàcer, Pilar Valor i Lourdes Toledo, que ens ofereixen les seues opinions sobre alguns estudis apareguts darrerament i que hem considerat que podien interessar als lectors de la nostra revista.

3. A punt de llançar el número 16 de la nostra revista a l'espai digital, volem manifestar l'agraïment més sincer a Alejandro Llinares, Jacob Mompó i Nancy di Benedetto, sense el treball de les quals no hauria estat possible oferir els dos dossiers d'aquest número. També, volem donar les gràcies a l'artista Eva Salàs Nogueras, que ens ha cedit la reproducció d'una obra seua per il·lustrar la portada de la nostra publicació; i a Robert March, que ens ha auxiliat en el procés de maquetació. Per últim, i com sempre, hem de manifestar un agraïment ben notori als avaluadors externs, que fan una tasca impagable i sense la qual aquesta publicació no seria com és. Sense tots ells i sense les aportacions de les autores i dels autors d'aquest volum que ara comença la seua singladura, aquest nou número no hauria estat possible.

Vicent Josep Escartí
Director de SCRIPTA